

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הפרעות אכילה: אתיולוגיה, אבחון, טיפול ומניעה - 3388

תאריך עדכון אחרון 17-01-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' רחל בכנר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: rachel.bachner@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: לפי תיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בקורס יוצגו סוגיות באטיולוגיה, בהערכה ואבחון, בטיפול ובמניעה של הפרעות אכילה, כולל אנורקסיה נרבוזה, בולימיה נרבוזה, ארפיד והפרעת אכילה בולמוסית. יוצגו גישות שונות לטיפול בהפרעות אכילה. יודגש הצורך בטיפול רב-מקצועי, בגישה רגישה לטראומה וברמות שונות של טיפול (מרפאתי, טיפול יום, אשפוז). נדון גם בנושאים כמו הפרעות אכילה חמורות וממושכת, דילמות אתיות, הקשר בין הפרעות אכילה לטראומה, החלמה מהפרעות אכילה ואתגרים ייחודיים שמטפלים בהפרעות אכילה צריכים לעמוד בהם. סטודנטים יוזמנו להתבונן בקשר שלהם עם גופם, בהרגלי האכילה שלהם, וביחסם להפרעות אכילה ולהשמנה.

מטרות הקורס:

1. להעניק לסטודנטים ידע על בעיות והפרעות אכילה ועל מצבים נלווים, למשל פוסט-טראומה.
2. להקנות ידע בנושא האטיולוגיה והאבחון של הפרעות אכילה והטיפול בהן.
3. להפגיש את הסטודנטים עם גישות טיפוליות שונות בהפרעות אכילה, דילמות אתיות הקשורות לטיפול ותהליך ההחלמה.
4. להציע הזדמנויות ללמוד על מגוון רחב של סוגיות הנוגעות בתחום של הפרעות אכילה, באמצעות הרצאות פרונטליות, מאמרים מדעיים, סרטונים ותיאורי מקרה.
5. להעלות את המודעות של הסטודנטים לדימוי הגוף, להרגלי האכילה ולעמדות שלהם כלפי הפרעות אכילה והשמנה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. להסביר קריטריונים לאבחנה, גורמי סיכון לפיתוח הפרעות אכילה, ולתאר את התמונה הקלינית, המהלך והפרוגנוזה של הפרעות אלה ותהליך ההחלמה מהן.
2. להבין את ההשפעות הגופניות, הפסיכולוגיות והסוציו-חברתיות של הפרעות אכילה.
3. להעריך את תרומת הטראומה להתפתות הפרעת אכילה ולשימורן.
4. להסביר כיצד ניתן לטפל בהפרעות אכילה בעזרת גישות טיפוליות כגון טיפול קוגניטיבי התנהגותי, טיפול משפחתי, טיפול דיאלקטי התנהגותי, טיפול נרטיבי, אכילה קשובה וגישות פסיכודינמיות.
5. להבין את חשיבות העבודה בצוותים רב-מקצועיים בטיפול בהפרעות אכילה.
6. להסביר מהן רמות הטיפול השונות בהפרעות אכילה, והאופציות הטיפוליות הקיימות בישראל ובחו"ל.
7. לדון בנושאים שנויים במחלוקת הקשורים להפרעות אכילה, כמו גם במגבלות הידע הקיים בתחום.
8. להיות ער להיסטוריה האישית של דיאטות/בעיות אכילה, אמונות/חוקים סביב אוכל ודימוי גוף, ולהשלכות של הללו על האינטראקציות של הסטודנט עם אנשים שמתמודדים עם הפרעות אכילה.

דרישות נוכחות (%) :

הנוכחות ב-80% מהשיעורים לפחות חובה, החל מהשיעור השני. מי שלא יכול להגיע לשיעור מתבקש להודיע מראש למרצה.

שיטת ההוראה בקורס: יהיו בקורס הרצאות, שיחות עם אורחים/ות, סרטונים, דיונים, הצגות מקרה

ועבודה בקבוצות קטנות.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
3.1.2024 היכרות

10.1.2024 האבחנות השונות

17.1.2024 אטיולוגיה עם זרקור על פגיעה מינית

24.1.2024 ה"א חמורות וממושכת

31.1.2024 סיפור אישי (מרצה אורחת: לירון אורן אלוני)

2.2024.7 צוות רב מקצועי ורמות טיפול

14.2.2024 טיפול מבוסס משפחה (FBT) לה"א

21.2.2024 נקודת מבט של בני המשפחה (מרצה אורחת: גב' מאיה פונר)

28.2.2024 פסיכותרפיה וכלים טיפוליים

3.2024.6 החלמה מהפרעות אכילה

13.3.2024 אוכלוסיות בסיכון לה"א (שיעור אסינכרוני - אין שיעור פרונטלי כי רחל בכנס)

חומר חובה לקריאה:

1. Brewerton, T. D. (2019). An overview of trauma-informed care and practice for eating disorders. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 28(4), 445-462.
2. Hay, P. (2020). Current approach to eating disorders: a clinical update. *Internal Medicine Journal*, 50(1), 24-29.
3. Norris, M. L., Spettigue, W. J., & Katzman, D. K. (2016). Update on eating disorders: Current perspectives on avoidant/restrictive food intake disorder in children and youth. *Neuropsychiatric Disease and Treatment*, 12, 213.
4. Treasure, J., Duarte, T.A., & Schmidt, U. (2020) Eating Disorders. *Lancet*, 395(10227), 899-911.
5. Latzer, Y., & Stein, D. (2019). Introduction: Novel perspectives on the psychology and psychotherapy of eating disorders. *Journal of Clinical Psychology*, 75(8), 1369-1379.

חומר לקריאה נוספת:

1. וייסבלאי, א. (2010). הפרעות אכילה בקרב ילדים ובני נוער: תיאור התופעה, מניעתה ואיתורה. ירושלים: הכנסת.
2. טרבלס, ג., שטנגר, ו., וגור, א. (2013). סוגיות בטיפול בהפרעות אכלה בישראל. חברה ורווחה, לג,

3. לצר, י. ושטיין, ד. (2011). הפרעות אכילה. מתוך: צ. מרום, א. גלבוש-שכטמן, נ. מור, י. מאירס (עורכים), טיפול קוגניטיבי-התנהגותי במבוגרים: עקרונות טיפוליים. תל אביב: דיונון. עמ' 175-196.
4. רועה, ד.ת. רוט, ש., ופניג, ס. (2003). צמצום התובנה למחלת האנורקסיה כביטוי ליחס אמביוואלנטי להחלמה. שיחות, י"ח(3), 247-253.
5. Abbate-Daga, G., Marzola, E., Amianto, F., & Fassino, S. (2016). A comprehensive review of psychodynamic treatments for eating disorders. *Eating and Weight Disorders - Studies on Anorexia, Bulimia and Obesity*, 21(4), 553-580.
- 6. Agras, W.S., Fitzsimmons-Craft, E.E., & Wilfley, D.E. (2017). Evolution of cognitive behavioral therapy for eating disorders. *Behaviour Research and Therapy*, 88, 26-36.
7. Alexander, J. (2016). A life wasted: A patient's perspective. In S. Touyz, D. Le Grange, P. Hay, & H. Lacey (Eds). *Managing severe and enduring anorexia nervosa: A clinician's guide*. Editors: Stephen Touyz, Daniel Le Grange, Phillipa Hay and Hubert Lacey. Routledge: NY.
8. Argyrides, M., & Ioannou, C. (2016). Eating Disorders in athletes, in N. Morton, Ed., *Eating disorders in the 21st century. Eating disorders: Prevalence, risk factors and treatment options*. New York: Nova Science Publishers, 149-172.
9. Bachner-Melman, R., & Zohar, A. H. (2019). Potential risk and protective factors for eating disorders in haredi (ultra-orthodox) Jewish women. *Journal of Religion and Health*, 58, 2161-2174.
10. Bachner-Melman, R., Lev-Ari, L., Zohar, A., & Linketsky, M. (2021). The Eating Disorders Recovery Questionnaire: Psychometric properties and validity. *Eating and Weight Disorders*, 26, 1881-91.
11. Baudinet, J., Simic, M., & Eisler, I. (2022). From treatment models to manuals: Maudsley single-and multi-family therapy for adolescent eating disorders. In *Handbook of Systemic Approaches to Psychotherapy Manuals: Integrating Research, Practice, and Training* (pp. 349-372). Cham: Springer International Publishing.
12. Behar, R., Arancibia, M., Sepúlveda, E., & Muga, A. (2016). Child sexual abuse as a risk factor in eating disorders, in N. Morton, Ed., *Eating disorders in the 21st century. Eating disorders: Prevalence, risk factors and treatment options*. New York: Nova Science Publishers, 149-172.
13. Douzenis, A. & Michopoulos, I. (2015). Involuntary admission: The case of anorexia nervosa. *International Journal of Law and Psychiatry*, 39, 31-35.
14. Eisler, I., Lock, J., & le Grange, D. (2010). Family-based treatments for adolescents with anorexia nervosa: Single-family and multifamily approaches. In C.M. Grilo & J.E. Mitchell (Eds.), *The treatment of eating disorders: A clinical handbook* (pp.150-174). New York: The Guilford Press.
15. Fixsen, A., Kossewska, M., & Bardey, A. (2023). I'm Skinny, I'm Worth More: Fashion Models' Experiences of Aesthetic Labor and Its Impact on Body Image and Eating Behaviors. *Qualitative Health Research*, 33(1-2), 81-91.
16. Hail, L. & Le Grange, D. (2018). Bulimia nervosa in adolescents: Prevalence and treatment challenges. *Adolescent Health, Medicine and Therapeutics*, 9, 11-16.
17. Halmi, K. A. (2009). Salient components of a comprehensive service for eating disorders. *World Psychiatry*, 8(3), 150.
18. Hay, P. & Morris, J. (2016). *Eating disorders*. Editor: Paz Toren; In: J.M. Rey (ed),

IACAPAP e-Textbook of Child and Adolescent Mental Health. Geneva: International Association for Child and Adolescent Psychiatry and Allied Professions.

תרגום לעברית: ד"ר עדי חנוך-לוי, טל גילון מן, דניאל שטיין

19. Lock, J., & Le Grange, D. (2019). Family-based treatment: Where are we and where should we be going to improve recovery in child and adolescent eating disorders. *International Journal of Eating Disorders*, 52(4), 481-487.
20. Parker, L. L., & Harriger, J. A. (2020). Eating disorders and disordered eating behaviors in the LGBT population: a review of the literature. *Journal of Eating Disorders*, 8(1), 1-20.
21. Peebles, I., Cronje, J. L., Clark, L., Sharpe, H., & Duffy, F. (2023). Experiences of inpatient eating disorder admissions: A systematic review and meta-synthesis. *Eating Behaviors*, 101753.
22. Westerberg, D.P., & Waitz, M. (2013). Binge Eating Disorder. *Osteopathic Family Physician*, 5(6), 230-233.
23. Wetzler, S., Hackmann, C., Peryer, G., Clayman, K., Friedman, D., Saffran, K., ... & Pike, K. M. (2020). A framework to conceptualize personal recovery from eating disorders: A systematic review and qualitative meta-synthesis of perspectives from individuals with lived experience. *International Journal of Eating Disorders*, 53(8), 1188-1203.
24. Wonderlich, S. A., Bulik, C. M., Schmidt, U., Steiger, H., & Hoek, H. W. (2020). Severe and enduring anorexia nervosa: Update and observations about the current clinical reality. *International Journal of Eating Disorders*, 53(8), 1303-1312.
25. Zipfel, S., Giel, K. E., Bulik, C. M., Hay, P., & Schmidt, U. (2015). Anorexia nervosa: aetiology, assessment, and treatment. *The Lancet Psychiatry*, 2(12), 1099-1111.

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 60 %
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה / סמינר / פרוסמינר / הצעת מחקר 20 %
אחר 20 %

מידע נוסף / הערות:

ההצגה (תיאור מקרה או הרצאה קצרה בנושא רלוונטי) והיומן האישי הן רשות. הציון/ים יכללו בציון הסופי של הקורס רק אם הם גבוהים מהציון עבור העבודה המסכמת. עבור מי שבחר לא לבצע את מטלות הרשות, העבודה המסכמת מהווה 100% של הציון הסופי.

תכנית מפורטת יותר כוללת פרטים נוספים על דרישות הקורס נמצאת במודל (קובץ בשם "תוכנית ומטלות הקורס").